

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

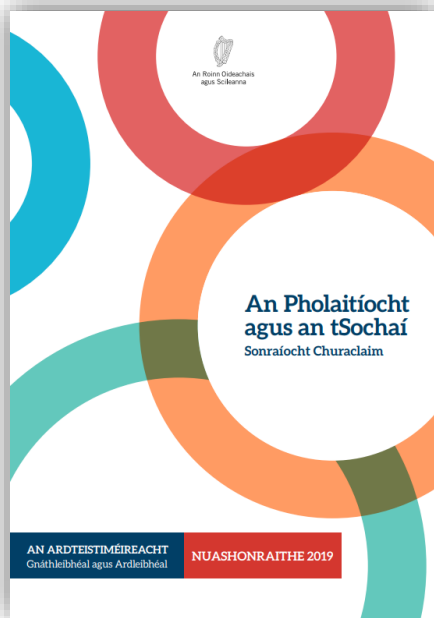
Smaointeoirí Criticiúla a Chothú: Pleanáil Athmhachnamhach agus Fiosrú i bPolaitíocht agus Sochaí

An Pholaitíocht agus an tSochaí, Oide
Márta 2026

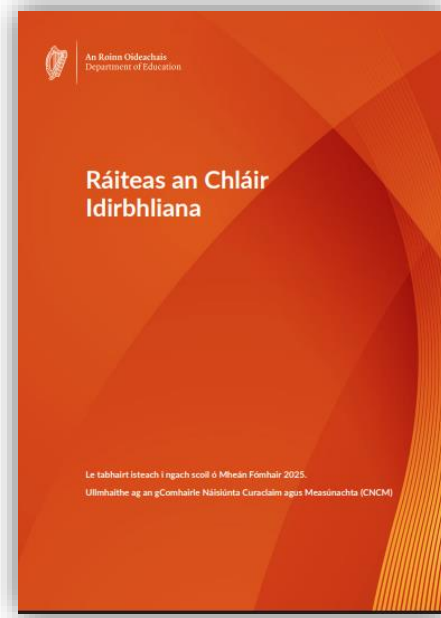
Seisiún an Lae Inniu

Seisiún 1: Na Cúinsí a Chothú don Smaointeoireacht Chriticiúil

Seisiún 2: Ag Tabhairt Faoi Fhiosrú

Seisiún 3: An Pholaitíocht agus an tSochaí agus Ráiteas Chláir na hIdirbhliana

Áiseanna Amhairc don EFG Inniu

Oide

Plé

Gníomhaíocht

Athmhachnamh

Sos Caife
11.00 – 11.15

Lón
13.00 – 14.00

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Oide

Seisiún 1: Na Cúinsí a Chothú don Smaointeoireacht Chriticiúil

Ár bhfócas: Seisiún 1

Oide

Na Cúinsí a Chothú don
Smaointeoireacht Chriticiúil

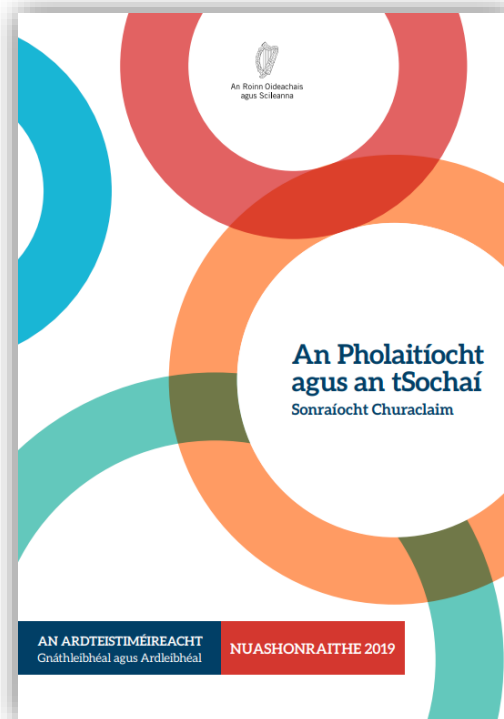

Oiriúnú sa Phleanáil

“An aidhm atá le Polaitíocht agus Sochaí na hArdteistiméireachta forbairt a dhéanamh ar chumas an fhoghlaimeora a bheith páirteach i saoránacht ghníomhach mhachnamhach de réir na léargas atá acu ar na heolaíochtaí sóisialta agus polaitiúla agus na scileanna atá acu iontu.”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochaí Sonraíocht Churaclaim*, p. 8

LIVE

Latest Stories

● Europe live

⚡ Breaking

- Tóg 5 nóiméad chun machnamh a dhéanamh ar scéalta nuachta an lae inniu agus chun smaoineamh ar na cúrsaí reatha ba mhaith le do scoláirí a fhiosrú

Gníomhaíocht

Join at menti.com | use code 1845 6234

Mentimeter

Cad iad na dúshláin a bhíonn roimh ár scoláirí agus iad ag plé le meán an lae inniu?

menti.com
1845 6234

0 of 1 responded

← 🔍 → End presentation

🔄 🗑️ 🔇

Gníomhaíocht

Ag Tacú le Freagairtí Scoláirí trí Lionsa Criticiúil

Oide

- Cás: Ba mhaith le scoláire plé a dhéanamh ar mhaoímh ach tá amhras ort gur bréageolas atá ann
- I do ghrúpa, tabhair achoimre ar an dóigh a ndéanfá freagra a láimhseáil chun tacú le scileanna smaointeoireachta na scoláirí
- Ainmnigh duine amháin chun aiseolas a thabhairt

Gníomhaíocht

Sponsored Post

October 2, 2023 by Our Reporter

Olena Zelenska spends \$1,100,000 on Cartier jewelry, gets sales employee fired

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

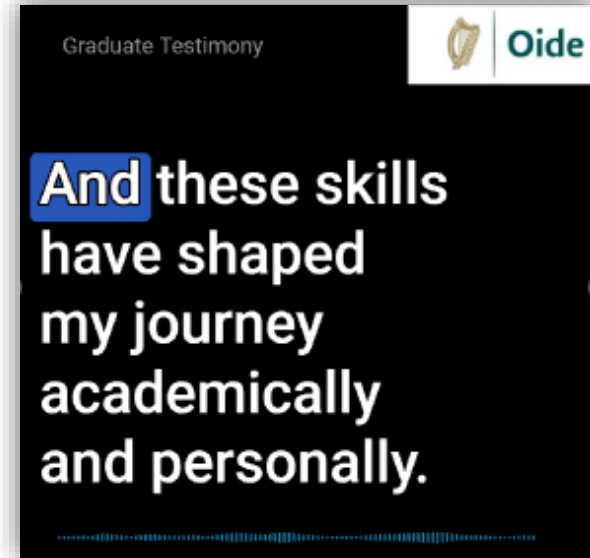
Oide

Aiseolas

“An aidhm atá le Polaitíocht agus Sochaí na hArdteistiméireachta forbairt a dhéanamh ar chumas an fhoghlaimora a bheith páirteach i saoránacht ghníomhach mhachnamhach de réir na léargas atá acu ar na heolaíochtaí sóisialta agus polaitiúla agus na scileanna atá acu iontu.”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochaí Sonraíocht Churaclaim*, p. 8

Sarah Burke-Hayes
Céimí Polaitíochta agus Sochaí ar Choláiste
Chiaráin, Cromadh, Co. Luimnigh

Cad ia na cúinsí is gá a chruthú sa rang ionas go mbeidh smaointeoireacht chriticiúil ann?

Scileanna Smaointeoireachta Criticiúla maidir leis na Meáin a Chothú

- Úinéireacht
- Comhthéacs rialála
- Teanga
- Clárcheapadh
- Giniúint IS
- Straitéisí rannpháirtíochta
- Cuspóir / Claonadh
- Seiceáil fíricí
- Taobhléitheoireacht

Breithiúnas a thabhairt ar Chreidiúnacht Foinsí sa Pholaitíocht agus sa TS

Úsáid an doiciméad seo chun foinsí faisnéise a mheas go dtéann siad i gcúrsaí na polaitíochta agus sa tsamhraidh.

Ainm na Foinsí: _____

1. Úinéireacht / Údar
Cé leis nó a scríobh an fhoinse seo? An bhfuil siad cáilithe?

- Ainmneir an t-údar
- Luaithear dintoir údair
- Tá an eagraíocht nó an institiúid inaitheanta go soiléir
- Is faisnéis atá ar fáil go pobail / úinéireacht foinsí

Scríobh ainm an údair/na heagraíochta: _____

An bhfuil aon fhianaise ann go bhfuil coibhleacht leasa nó aon chomharthaí eile?

2. Dea-chál & Airgeadra
An bhfuil an fhoinse ar eolas agus iontaofa? An bhfuil sé chomharthaí eile?

- Aithneanta ag foinsí iontaofa eile
- Luainn sainleathas é go minic
- Folláithe nó nuashonraíthe le déanaí

Dáta foláithe: _____

3. Claonadh / Raon Plé a rianú
An bhfuil an labhairt cothrom nó aontobach?

- Bainneann an fhoinse seo úsáid as teanga atá neodrach
- Breathnítear dearcadh éagsúla go rialta san fhoinse
- Seachnóann an fhoinse seo leanga mhórchuidhna

Ceisteanna chun Tuisceint a Fhorbairt

Cé
Cé a bhí i gceist?

Cad é?
Cad é seo, nó cad é a tharla?

Cén áit?
Cén áit a bhfuil sé sin ar saí?

Cá huair?
Cá huair a tharla sé sin?

Cén fáth?
Cén fáth a bhfuil sé sin?

Cad é mar...?
Cad é mar a tharla sé sin?

Ceisteanna chun Smaointeoireacht Criticiúil a Chothú

Cé?
Cé ar a n-ainmneir ioncharr?
Cé a bhaineann leas as?
Cé a chiallaíonn amach?
Cé a chuir tús leis sin?
Cé acu tuairim nach léirithear anseo?

Cad é?
Cad é ba chúis leis sin?
Cad é an t-athrú atá ann anois?
Cad é aise atá ar an doigh seo?
Cad é an t-eolas atá ar fáil ar iarraidh?

Cén áit?
Cén áit ar féidir liom níos mó eolais a fháil?
Cén áit a rachadh an sóisial ina dhiaidh seo?
Cén áit a bhfuil na comhábair?
Cén áit a bhfuil na difríochtaí?

Cén uair?
Cén uair a bhfuil sé sin feicthe agam roimhe seo?
Cén uair a cuireadh eolas ar fáil?
Cén uair is léir kom griomhu?

Cén fáth?
Cén fáth a bhfuil sé sin ag tarlú anois?
Cén fáth a bhfuil sé sin le feiceáil agam anois?
Cén fáth a bhfuil sé sin caudúil / doibhálach?

Cad é mar...?
Cad é mar atá leas / dochar leis sin?
Cad é mar a oibríonn sé sin?
Cad é mar atá a fhios agam go bhfuil sé sin fíor?
Cad é mar is féidir liom teacht ar dhearcadh eile?

Smaointeoireacht Criticiúil a Chothú i bPolaitíocht agus Sochail

Measúnú a dhéanamh ar Fhoinse Nuachta

1. Trédhearcacht Úinéireachta
An féidir liom a fháil amach cé leis an fhoinse seo?

2. Leasanna Dílath
An féidir liom a fháil amach cad eile is léir haineir an mheáin nó a bhfuil leasanna aige ann?

3. Stair agus Cál
An bhfuil stair na daonachta ag an bhfoinse seo?

4. Trédhearcacht Údarthachta
An féidir liom a fhiceáil cé a scríobhla chuathadh an sóisial seo?

5. Rialachán
An bhfuil an fhoinse seo rialaithe nó ina bhfuil d'eagraíocht um chaidheánú?

6. Néid na Foinsí
An fhoinse aithnítear nó réasúnaithe é seo seachas foinse nuachta?

7. Cuntasacht Earráide
An méideann an fhoinse seo earráid a chasú nó a sholáistíú go rialta?

8. Dílthíocht
An bhfuil stair caighdeán de ina coinne ag an bhfoinse seo?

9. Cruinnais agus crostagar
An léiríonn léitheoireacht chiallmhánach agus imreacúid nainníteach go bhfuil bunús leis na scéalta nuachta?

10. Conclúid
Tar éis na critéir a bhreathnú, an fhoinse iontaofa í seo?

Oide

They have never known
a non-Trumpian world.

- Cad iad na saincheisteanna ba mhaith le do scoláirí a phlé?
- Cad é mar a thugann tú faoin teagasc agus faoin fhoghlaim i mbabhta nuachta ábhartha?

Dr Jerome Devitt
The King's Hospital School
Baile Átha Cliath

Plé

An Pholaitíocht agus an tSochaí

Oide

Taobh leis an tFoghlaim
Chairdeanna agus Ceannairc
Scoil agus Múinteoirí Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Snáithe 1: Cumhacht agus cinnteoireacht	Snáithe 2: Saoránacht Ghníomhach	Snáithe 3: Cearta agus freagrachtaí an duine	Snáithe 4: Domhandú agus logánú
<p>TOPAIC 1: CUMHACHT AGUS CINNTEOIREACHT AR SCOIL</p>	<p>TOPAIC 3: CUR GO HÉIFEACHTACH LE POBAL</p>	<p>TOPAIC 5: CEARTA AGUS FREAGRACHTAÍ AN DUINE IN ÉIRINN</p>	<p>TOPAIC 7: DOMHANDÚ AGUS FÉINIÚLACHT</p>
<p>1.1 próisis na cumhachta agus na cinnteoireachta ina scoil</p> <p>1.2 argóintí maidir leis an ngá i gcomhair rialacha</p> <p>1.3 smaointe atá taobh thiar de na hargóintí seo</p> <p>1.4 fianaise maidir le tionchair rialacha agus próiseas déanta rialacha</p>	<p>3.1 daoine a chuir go dearfach lena gcomhthéacs sóisialta</p> <p>3.2 a bheith bainte le, nó tús a chur le tionscnamh, grúpa nó eagraíocht</p> <p>3.3 an réimse bealaí chun dul i mbun gnímh ag leibhéal áitiúil, náisiúnta nó idirnáisiúnta</p> <p>3.4 spriocanna pearsanta agus comhchoiteanna a aithint, a mheas agus a bhaint amach, lena n-áirítear pleananna gnímh a fhorbairt agus a mheas</p> <p>3.5 tréithe pearsanta a fhorbairt a chabhróidh i suíomhanna nua agus deacra, ar nós a bheith solúbtha, a bheith iontaofa agus a bheith ábalta righniú nuair a thagann deacrachtaí aníos</p> <p>3.6 tú féin a luacháil, meastóireacht a dhéanamh ar do chuid oibre féin, aiseolas a fháil agus freagairt dó</p>	<p>5.1 roinnt de chearta daoine óga</p> <p>5.2 prionsabail um chearta an duine</p> <p>5.3 smaoinreamh an chomhionannais i ndáil le cearta</p> <p>5.4 argóintí agus cearta</p> <p>5.5 comhlachtaí stáit le haghaidh cearta an duine</p> <p>5.6 fianaise ar an gceart chun oideachais</p> <p>5.7 rannpháirtithe sna díospóireachtaí seo</p>	<p>7.1 léirithe den fhéiniúlacht náisiúnta a chuirtear ar fáil do dhaoine óga</p> <p>7.2 éagsúlacht agus athrú cultúir</p> <p>7.3 éagsúlacht san Aontas Eorpach</p> <p>7.4 féiniúlacht a thuiscint</p> <p>7.5 idirghníomhaíocht idir cultúir iartharach agus neamh-iartharach a thuiscint</p> <p>7.6 domhandú agus cumhacht pholaitiúil</p> <p>7.7 rannpháirtithe sna díospóireachtaí seo</p>
<p>TOPAIC 2: CUMHACHT AGUS CINNTEOIREACHT AG LEIBHÉAL NÁISIÚNTA AGUS EORPACH</p>	<p>TOPAIC 4: CEARTA AGUS FREAGRACHTAÍ I GCUMARSÁID LE DAOINE EILE</p>	<p>TOPAIC 6: CEARTA AGUS FREAGRACHTAÍ AN DUINE SAN EORAIP AGUS SA DOMHAN MÓR</p>	<p>TOPAIC 8: FORBAIRT INBHUANAITHE</p>
<p>2.1 beartas náisiúnta a dhéanamh</p> <p>2.2 conas a roghnaítear brainse feidhmiúcháin an rialtais</p> <p>2.3 aicme shóisialta agus inscne mar chatagóirí sóisialta tábhachtacha</p> <p>2.4 argóintí a bhaineann le hionadaíocht</p> <p>2.5 fianaise ar éifeachtúlacht na hionadaíochta</p> <p>2.6 meáin thraidisiúnta agus meáin nua i stáit dhaonlathacha</p> <p>2.7 rannpháirtithe sna díospóireachtaí seo</p>	<p>4.1 cearta ar shaoirse cainte i gcomhthéacsanna le grúpaí beaga</p> <p>4.2 scileanna éisteachta agus cumarsáide a fhorbairt</p> <p>4.3 difríochtaí a aithint agus dul i gcomhairle faoi aighnis agus iad a réiteach</p> <p>4.4 faisnéis agus smaointe a lorg agus a mheas</p> <p>4.5 cleachtais dhaonlathacha i ngrúpaí beaga a cheangal leis na cineálacha cleachtas atá oiriúnach do shaoránaigh sa tsochaí trí chéile</p>	<p>6.1 cearta agus freagrachtaí san Eoraip agus sa domhan mór</p> <p>6.2 argóintí faoi chearta sa domhan mór</p> <p>6.3 comhoibriú idirnáisiúnta agus cearta an duine</p>	<p>8.1 gníomhartha a thugann aghaidh ar Fhorbairt Inbhuanaithe</p> <p>8.2 argóintí maidir le forbairt Inbhuanaithe</p> <p>8.3 rannpháirtithe sna díospóireachtaí seo</p>

Oiriúnú sa Phleanáil i bPolaitíocht agus Sochaí

Snáithe 1: Cumhacht agus cinnteoireacht

TOPAIC 1: CUMHACHT AGUS CINNTEOIREACHT AR SCOIL

- Riail nó polasaí scoile ar bith (1.1, 1.2, 1.3, 1.4)
- Stát údarásaíoch (1.2, 1.3)
- Titim siar daonlathach (1.1, 1.3, 1.4)

TOPAIC 2: CUMHACHT AGUS CINNTEOIREACHT AG LEIBHÉAL NÁISIÚNTA AGUS EORPACH

- Meán ar líne de chuid 'Fearsféar' (2.3)
- Teifigh agus cosaint idirnáisiúnta (2.5)
- Forbairt chonspóideach atá beartaithe (2.5)
- Scoilteadh na Meán (2.6, NC)
- Ról ag lucht rachmais i bpolasaí/ i ndioscúrsa (2.1, 2.3, 2.4, TH)

Snáithe 2: Saoránacht Ghníomhach

TOPAIC 3: CUR GO HÉIFEACHTACH LE POBAIL

- Barúil nach féidir leis an duine aonair athrú tábhachtach a chruthú (3.1)
- Easumhlaíocht shibhialta (3.2, 3.3)
- Agóid / Corraíl shibhialta (3.3)

TOPAIC 4: CEARTA AGUS FREAGRACHTAÍ I GCUMARSÁID LE DAOINE EILE

- 'Cultúr cealaithe' (4.1-4.4)
- 'Domhainbhrionnú' sna meáin (4.4)
- Coimhlint i dtionscadal grúpa (4.2, 4.3)
- Dioscúrsa ar líne atá frithshóisialta nó gríosaitheach (4.1, 4.2, 4.3, 4.4)

Snáithe 3: Cearta agus freagrachtaí an duine

TOPAIC 5: CEARTA AGUS FREAGRACHTAÍ AN DUINE IN ÉIRINN

- Claontacht IS san earcaíocht (5.3)
- Faireachas ar líne (5.1, 5.2, 5.4, RN)
- Agóid / corraíl shibhialta (5.4, 5.2)
- Teifigh agus cosaint idirnáisiúnta (5.4, 5.1, 5.2, KAA)

TOPAIC 6: CEARTA AGUS FREAGRACHTAÍ AN DUINE SAN EORAIP AGUS SA DOMHAN MÓR

- 'Ceart chun deisiú' (6.2, 6.1)
- Brandaí domhanda agus dúshaothrú faoi cheilt (6.1-6.3)
- Cearta dúchais vs. forbairtí bonneagair (6.2, 6.1, 6.3, ES)

Snáithe 4: Domhandú agus logánú

TOPAIC 7: DOMHANDÚ AGUS FÉINIÚLACHT

- Polaitíocht radacach (7.1, 7.4)
- Fochultúir ar líne (7.2, 7.4, 7.5)
- Spórt agus féiniúlacht (7.1, 7.2, 7.5)
- Costas maireachtála (7.6, KL)

TOPAIC 8: FORBAIRT INBHUANAITHE

- Ceisteanna freagrachta (8.1)
- Cur in aghaidh an phobail maidir le forbairt bhonneagair (8.1, 8.2)
- Maolú níotráite AE (8.1, 8.2)

1. I do ghrúpa, pléigh agus aithin trí thopaic ó chúrsaí reatha ba mhaith le do scoláirí a fhiosrú sa rang
2. Smaoinigh ar na torthaí foghlama is féidir a úsáid chun na topaicí sin a fhiosrú agus breac nóta de sin sa Padlet leis an gcomhartha suimithe (+) faoi do shnáithe cuí
3. Ceap duine amháin chun aiseolas a thabhairt

The screenshot shows a Padlet board with a grid of topic cards. The cards are organized into four main sections corresponding to the strands mentioned in the text. Each card contains a title, a topic number, and a list of sub-topics or key points. The QR code is a large, black and white square code located in the lower right quadrant of the Padlet interface.

Oide

Aiseolas

- Ceistanna íogaire a theagasc
- Comhoibriú i do sheomra ranga

TEACHING CONTROVERSIAL

NCCA

Gníomhaíocht 2: Ár Spás Cróga

Bí i láthair

Is féidir linn é seo a dhéanamh inár n-áit chróga trí na rudaí seo a leanas...

Funded by the European Union and the Council of Europe

OSINCE OF EUROPE

Implemented by the Council of Europe

Modhanna Praiticiúla

Oide

Cén sórt modhanna/gníomhaíochtaí foghlama a mbíonn éifeacht leo duit féin agus do do scoláirí?

Modhanna agus Cleachtas don Oiriúnú sa Phleanáil

Oide

Cás:

Ba mhaith le scoláirí scéal nuachta a phlé

The screenshot shows the top of a news article on The Irish Times website. The navigation bar includes a menu icon, the site name 'THE IRISH TIMES', a yellow 'Subscribe' button, and a 'Sign In' button. The article title is 'US Minneapolis shooting deepens US immigration crisis as federal accounts are challenged'. Below the title is a sub-headline: 'Video evidence, political rhetoric and competing narratives collide after the death of Alex Pretti'. The main image is a video player showing a man in a brown jacket, identified as Alex Pretti, in a public square. A play button is overlaid on the video. A text box at the bottom left of the video reads 'Man shot dead in Minneapolis by federal agents'.

Irish man detained by ICE fears for his life in Texas detention centre

Updated / Tuesday, 10 Feb 2026 08:17

Seamus Culleton was detained by ICE in Boston where he lived with his wife Tiffany Smyth

HOME PAGE / NEWS

Ireland's immigration law 'could become one of Europe's most severe'

Justice and migration minister Jim O'Callaghan. Two proposed pieces of legislation currently in front of the Oireachtas are causing concern among activists and lawyers. Picture: Sam Boal/Collins

BBC

Register

Sign In

Asylum seekers fearful living on Dublin's streets

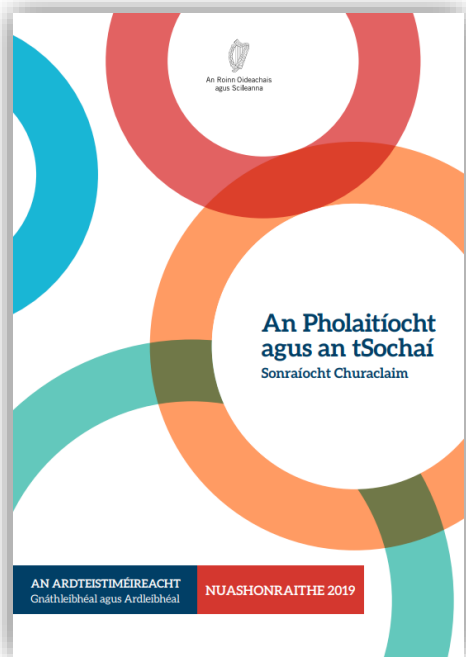
2 February 2024

Share Save

Aoife Moore

Dublin reporter

5.4

► uaireanta is gá cearta an duine aonair a chur i leataobh chun cearta an tromlaigh a chosaint

7.4

► is ‘pobail shamhalta’ iad na grúpaí náisiúnta agus eitneacha; tógáin shóisialta lena mbaineann samhlú ar ‘sinne’ agus ar ‘iadsan’, rud a mbíonn iarmhairtí tábhachtacha leis faoin gcaoi a dtuigeann agus a n-idirghníomhaíonn daoine leo siúd a fheictear a bheith sa ghrúpa ‘eile’

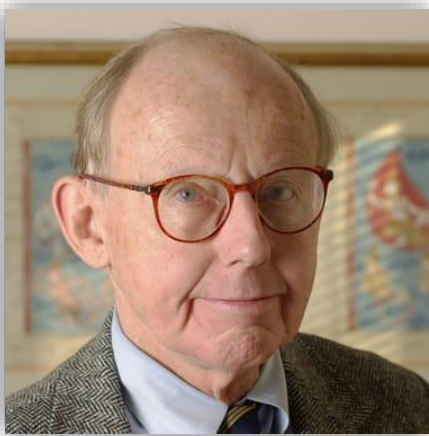
2.1

cur síos ar phróiseas na cinnteoireachta ag leibhéal náisiúnta agus an bhaint atá aige sin le polasaí a imríonn tionchar ar dhaoine óga, ag tagairt do ról na ngrúpaí seo:

Smaointeoirí Ábhartha

Oide

Malairt Foghlama

1. Don obair bhaile, iarrtar ar scoláirí dhá shliocht áirithe a léamh ina léirítear barúlacha/insintí atá in éadan a chéile (TF 2.6)
2. Iarrtar ar scoláirí foinse amháin eile a aimsiú chun tuiscint níos fearr a fháil ar an gceist atá á plé (TF 4.4)
3. Sa rang, déanann na scoláirí plé (fóram oscailte, timpeallán, míreanna mearaí) (TF 4.2)
4. I ngrúpaí, iarrtar ar scoláirí nóta mionteagaisc a ullmhú (nó áis eile) ar an gceist

 Oide Órdú na hÉireann Department of Education

Nóta Mionteagaisc – An Pholaitíocht agus an tSochail

Is nóta gairid struchtúrtha é nóta mionteagaisc a mbaintear úsáid as ag an rialtas chun eolas a dhéanamh do lucht na cinnteoireachta maidir le príomhfhiricí i dtaca le saincheisteanna áirithe. Is iondúil ceithre chuid a bheith ann: Teideal; Cúlra; Suíomh; agus Teachtairacht.

Teideal

Scriobh teideal gairid soiléir a insíonn don léitheoir cad é go díreach atá i gceist leis an nóta mionteagaisc, m.sh. 'Toghchán Uachtaránachta na Fraince, 2027':

Cúlra

Trí phointí le hurchair a úsáid, minigh go hachomair an comhthéacs agus na príomhfhiricí is gá don léitheoir a bheith ar an eolas fúthu chun tuiscint níos fearr a bheith acu ar an tsaincheist.

Suíomh

Déan cur síos ar an suíomh, an fhadhb nó an fhorbairt reatha a bhfuil aird de dhíth air. Maidir le Polaitíocht agus Sochail, smaoinigh ar na naisc le príomhsmaointeoirí ábhartha chomh maith.

Teachtairacht

Déan liosta de na pointí is tábhachtaí nó an teachtairacht ba cheart don léitheoir cuimhneamh air. Do Pholaitíocht agus Sochail, d'fhéadfadh athmhachnamh pearsanta nó sonraí ábhartha a bheith i gceist leis seo.

Foghlaim Dhialógach i bPolaitíocht agus Sochaí

Oide

Tosaitheoirí Abairte atá Dialógach

Smaointe a Thógáil

Aontaím le ___ mar
Ag tógáil air sin, dúirt ___
Sampla amháin de sin ná

Easaontú Measúil

Tá dearcadh eile agam mar...
Tuairim eile a d'fhéadfadh a bheith ann ná...
Tá mé rud beag in amhras faoi sin mar...

Ag Ceistiú agus ag Deimhniú

An féidir leat an méid atá i gceist agat leis sin a
mhíniú...
Cén fhianaise a thacaíonn leis sin?
Cad é an tionchar atá aige sin ar ghrúpaí éagsúla?

Smaointe a Thógáil agus a Shíneadh

Ba mhaith liom cur leis an méid sin...
Tá baint aige sin leis an méid a d'fhoghlaim muid
faoi...
Baineann sé sin leis an gcoincheap maidir le...

Athmhachnamh

Tá athrú intinne tagtha orm mar...
Rud amháin a d'fhoghlaim mé ón bplé ná...
Ceist amháin atá agam go fóill ná...

Fianaise agus Measúnú

Tugann an fhianaise le fios...
Cé chomh hiontaofa is atá an fhoinse?
Cén fhianaise nach mbeadh ag teacht leis an
dearcadh sin?

Dearcthaí Éagsúla a Fhiosrú

Grúpa eile a d'fhéadfadh seo tionchar a imirt orthu ná...
D'fhéadfadh na daoine a thacaíonn leis an dearcadh
seo a rá...
D'fhéadfadh na daoine nach n-aontaíonn leis an
dearcadh seo a rá...

Réamheolas agus Barúil

Roimh ___ bhí mé den bharúil...
Ba é an chéad tuisctint a bhí agam air sin ná...
D'aithin mé go raibh tionchar ag ___ ar mo bharúil...
Níor smaoinigh mé ar ___ roimhe sin...
Réamhthuairim a thug mise chuig an bplé ná...

Measúnú agus Breith

Ar an iomlán, is rud casta é sin mar...
I measc na láidreachtaí atá aige sin tá...
I measc na srianta atá leis sin tá...
Ar an iomlán, is é an argóint is láidre ná...
Léiríonn an tsaincheist seo na dúshlána a bhaineann
le...

Feasacht Mhothúcháinach

Thug mé faoi deara go raibh corraí ann nuair...
Ba dhóigh dom a bheith leathanaigeanta nuair...
Láimhséal mé easaontú go héifeachtach nuair...
B'éigean dom stopadh agus smaoinemh...

Athmhachnamh ar Chlaonadh agus ar Dhearcadh

Thug mé mo chlaonadh féin faoi deara nuair...
Is féidir go n-imríonn an taithí atá agam ar ___ tionchar
ar mo dhearcadh...
Dearcadh ar dhúltaigh mé dó ar dtús ná...
Tuigim anois an fáth a mbeadh dearcadh eile ag daoine
eile...

Athruithe Intinne a Rianú

Tháinig athrú intinne orm nuair a d'fhoghlaim mé...
D'athraigh mé mo bharúil nuair a chuala mé...
Bhí mé in amhras faoi mo bharúil nuair a d'fhoghlaim
mé...
I ndiaidh dom dearcadh eile a chluinint, rinne mé
athchomhairle...
Tuigim anois cé chomh casta is atá an scéal mar...

Na Chéad Chéimeanna Eile

Sol amháin ba mhaith liom a fheabhsú ná...
An chéad uair eile, d'froidh mé isteach ar...
Caitheadh mé cleachtadh a dhéanamh ar thacú le mo
bharúil trí...
Straitéis amháin a d'oirigh go maith dom ná...

Cad iad na cuir chuige
a úsáideann tú i do
sheomra ranga chun
foghlaim dhialógach a
spreagadh?

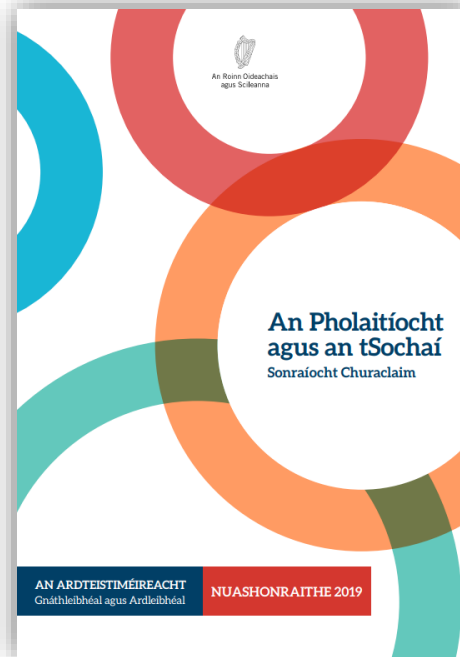
Foghlaim Chomhoibríoch – Tionscadal Beag Taighde

Oide

“Cabhróidh tionscadal beag taighde freisin a dhéanfar ar cheann de na coincheapa nó na smaointe i gcúrsaí Polaitíochta agus Sochaí, cabhróidh sé sin leo an smaoineamh a cheangal le comhthéacsanna coincréiteacha a bhfuil cur amach acu orthu agus a gcuid foghlama a fheabhsú dá réir.”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochaí Sonraíocht Churaclaim*, p. 17

Cad é mar a thacaíonn tú le cleachtas machnamhach scoláirí i do sheomra ranga?

Oide

Cad é mar a d'éirigh liom?

Na Chéad Chéimeanna Eile

CC BY NC ND

Oide

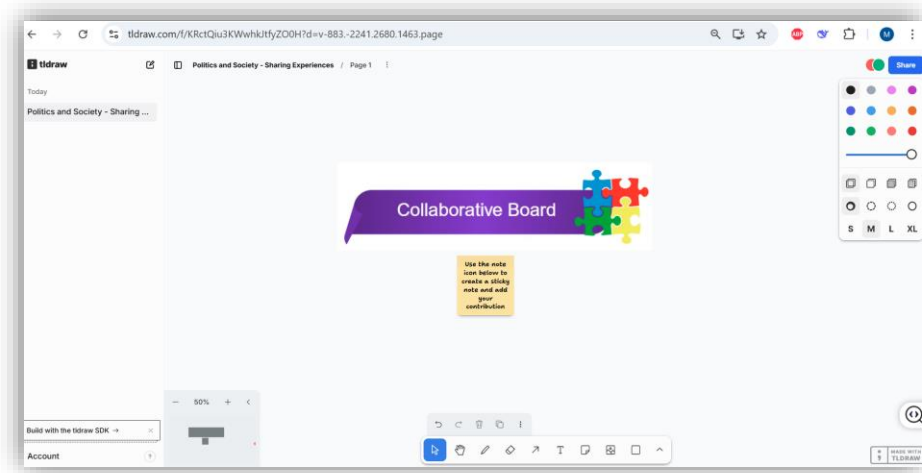
Dréimire Aiseolais

Moladh	<p>Moltal a dhéanamh ar an gcaol chun rudal a fheabhsú</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cuir i gcás...? • B'fhéidir go bhféadfá ...? • An bhféadfainn a mholadh go ...? • B'fhéidir gur mhaith leat breathnú air ... seo?
Athbhreithniú	<p>Luaigh cad é a chuireann mearbhall ort nó atá ábhar imní agat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar smaoineigh tú ar • Is é an rud nár thuig mise • B'fhéidir gur smaoineigh tú air seo, ach?
Measúnú	<p>Cuir in iúl don scoláire cad é is mair leat faoin smaoineamh nó faoin ábhar i dtéarmaí ar leith</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is é an rud is mair liom faoi • Pointe dearfach amháin is ea • Bhí sum ar leith agam i
Soiléiriú	<p>Cuir ceisteanna soiléirthe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ní raibh mé cinnte cad é a bhí i gceist agat • An gcuideofa liom tuiscint níos fearr a tháil ar • Is é seo an méid is dóigh liom atá tú a mhaíomh

Gníomhaíocht – Clár Comhoibríoch

1. Bain úsáid as an gCód MF chun dul chuig an gclár comhoibríoch
2. I d'aonar, déan gné amháin de do theagasc a chomhroinnt (cleachtas oideolaíoch, cleachtas measúnaithe, cleachtas athmhachnaimh, mínigh nó comhroinn áis etc.) a thacaíonn le forbairt na smaointeoireachta criticiúla ag scoláirí
3. Le do ghrúpa, déan athmhachnamh agus plé ar na gnéithe a sheas amach duit a d'fhéadfadh an fhoghlaim a éascú i do sheomra ranga
4. Ceap urlabhraí chun aiseolas a thabhairt don phríomhsheomra

Oide

Aiseolas

Athmhachnamh

- Cad é a d'fhoghlaim mé ó chomhghleacaí is féidir liom a úsáid i mo sheomra ranga féin?
- Cad é mar is féidir leis sin a bheith le leas mo scoláirí?

Ár bhfócas: Seisiún 1

Oide

Na Cúinsí a Chothú don
Smaointeoireacht Chriticiúil

Oiriúnú sa Phleanáil

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Sos Caife

Oide

11:00 -11:15

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

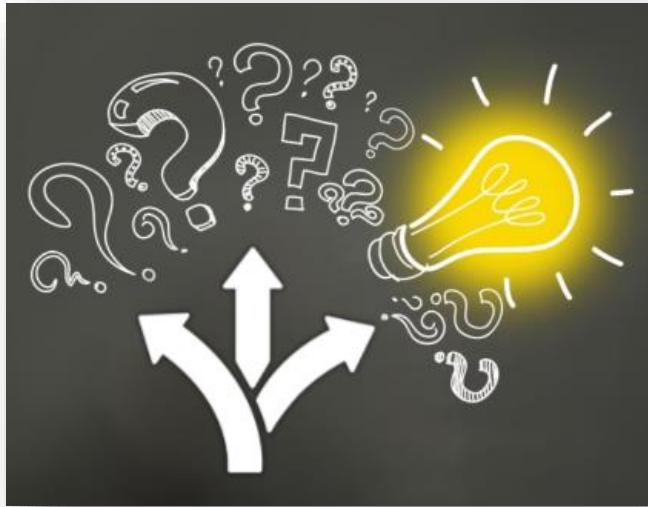
Seisiún 2: Ag Tabhairt Faoi Fhiosrú

Ár bhfócas: Seisiún 2

Oide

Fiosrú sa Seomra Ranga
Polaitíochta agus Sochaí

Comhoibriú agus Comhrá

Foghlaim Trí Fhiosrú

“deiseanna ag foghlaimeoirí an fhoghlaim a dhéanamh ábhartha bríoch dóibh féin trí choincheapa agus smaointe a chur i bhfeidhm I gcomhthéacsanna ón bhfíorshaol agus trí obair a dhéanamh le piaraí chun a dtuiscint ar smaointe a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochái Sonraíocht Churaclaim*, p. 15

Athmhachnamh

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAÍ

ÁR GCOMHTHÉACS
Cad é an bhaint atá ag an topaic seo lenár saol nó le comhthéacs atá tábhachtach dúinn? Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach dúinn dul i ngleic leis an topaic sin?

AG TEACHT AR EOLAS
Cad iad saintréithe na topaice seo? Cén fáth a bhfuil sí tábhachtach nó ábhartha? Cé hiad na páirtithe atá i gceist / a n-irritear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hargóintí, smaointeoirí agus dearchtal ábhartha eolas a dhéanamh dár dtuiscint?

ANAILÍS AR FHOINSI
Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoric agus ar eolas iontaoifa? Cad iad na foinsí ar féidir leo eolas a dhéanamh dár dtuiscint agus cad é mar is féidir linn a gcreidiúnacht a chinntiú?

COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID
Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitiúchá a bhfuil baint dhíreach ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomhthéacsanna eile (go háitiúil, go náisiúnta, san Eoraip, go domhanda) Cad é mar is féidir léi trasnú le hachair eile foghlama?

TUAIRIMÍ ATHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH
Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíoch eolas don topaic seo? Cad iad na hiamhairtí do na páirtithe lena mbeiannt? Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

 Oide Óide na hÉireann

“...oireann réimse leathan gníomhaíochtaí teagaisc agus foghlama atá rannpháirteach agus ar bhonn fiosraithe don Pholaitíocht agus don tSochaí.”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochaí Sonraíocht Churaclaim*, p. 14

- Cad é a fhanann leat ón bhfianaise sin?
- Cad é mar a thacaíonn tú le scoláirí chun teanga na Polaitíochta agus Sochaí a fháil?
- Cad é mar a chuireann do scoláirí eitic a gcuid taighde féin san áireamh?

I think, it's important, so students are not made to feel afraid or inadequate

Kathleen Lynch

Ollamh Emeritus sa Staidéar Comhionannais
an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath

Plé

Ag Tabhairt Faoi Fhiosrú – Rudaí chun Smaoineamh Orthu

Oide

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAÍ

- ÁR GCOMHTHÉACS**

Cad é an bhaint atá ag an topaic seo lenár saol nó le comhthéacs atá tábhachtach dúinn? Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach dúinn dul i ngleic leis an topaic sin?
- AG TEACHT AR EOLAS**

Cad iad saintréithe na topaice seo? Cén fáth a bhfuil sí tábhachtach nó ábhartha? Cé hiaid na páirtithe atá i gceist / a n-imirtear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hangóint, smaoineoirí agus dearchtal ábhartha eolas a dhéanamh dár dtuiscint?
- ANAILÍS AR FHOINSI**

Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoric agus ar eolas iontaofa? Cad iad na foinsí ar féidir leo eolas a dhéanamh dár dtuiscint agus cad é mar is féidir linn a gcreidiúnacht a chinntiú?
- COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID**

Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitíochta a bhfuil baint dhíreach ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomhthéacsanna eile (go háitiúil, go ndáisiúnta, san Eoraip, go domhanda) Cad é mar is féidir léi trasnú le hachair eile foghlama?
- TUAIMÍ ATHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH**

Cad iad na tuairimí is féidir a ghlocaidh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíochta eolas don topaic seo? Cad iad na hiarmhairtí do na páirtithe lena mbaíneann? Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

 Oide Óide - Oide - Oide

- Méid ranga
- Réimse ábaltachtaí
- Réamhfhoghlaim
- Foclóireacht réamhtheagaisc
- Acmhainní riachtanacha
- Tacú / síniú
- Oiriúnuithe féideartha
- Suim na scoláirí
- Comhaontú/conradh ranga
- Critéir ratha
- Cumas comhghníomhúcháin

Acmhainní Tacaíochta agus Cuir Chuige

Oide

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAÍ

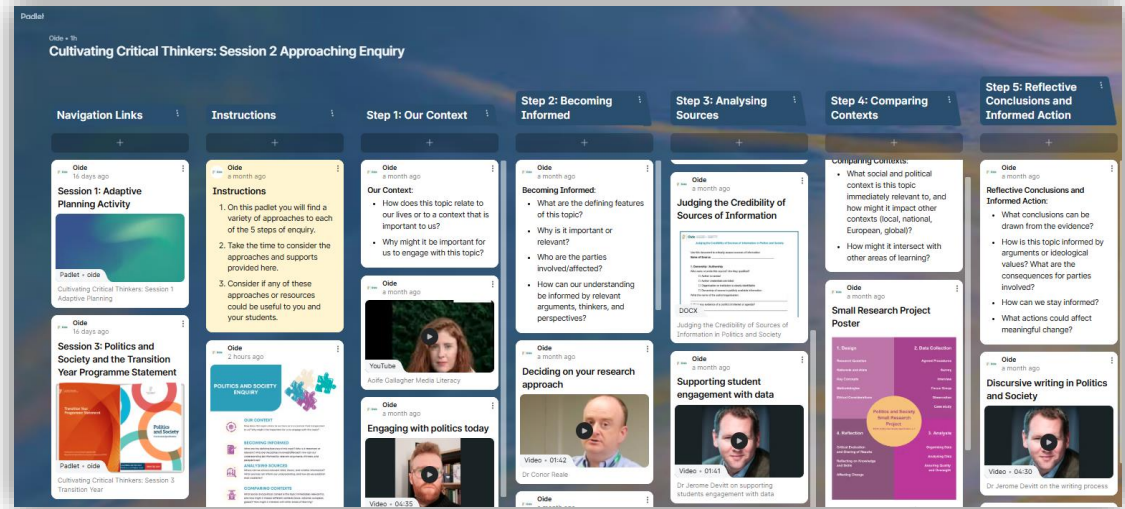
ÁR GOMHTHÉACS
Cad é an bhaint atá ag an topaic seo lenár saol nó le comhthéacs atá tabhachtach dúinn? Cén fáth a bhfuil sé tabhachtach dúinn dúl i ngleic leis an topaic sin?

AG TEACHT AR EOLAS
Cad iad saintréithe na topaice seo? Cén fáth a bhfuil sí tabhachtach nó abhartha? Cé hiaid na páirtithe atá i gceist / a n-imirtear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hargáint, smointeoír agus dearchtar abhartha eolas a dhéanamh dár dtuisicint?

ANAILÍS AR FHOINSI
Cén áit ar féidir teacht ar shonraí abhartha, ar theoric agus ar eolas iontaofa? Cad iad na foinsi ar féidir eolas a dhéanamh dár dtuisicint agus cad é mar is féidir linn a gredáilínach a chinneint?

COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID
Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitiacha a bhfuil baint dhíreach ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomhthéacsanna eile (go háitiúil, go náisiúnta, san Eoraip, go domhanda)? Cad é mar is féidir léi trasnú le hachar eile foghlaim?

TUAIRIMÍ ÁTHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH
Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíoch eolas don topaic seo? Cad iad na hiarmhairtí do na páirtithe lena mbaineann? Cad é mar is féidir linn fianacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntaisach?

The screenshot shows a digital learning interface with the following sections:

- Navigation Links**: Session 1: Adaptive Planning Activity, Session 3: Politics and Society and the Transition Year Programme Statement.
- Instructions**: 1. On this padlet you will find a variety of approaches to each of the 5 steps of enquiry. 2. Take the time to consider the approaches and supports provided here. 3. Consider if any of these approaches or resources could be useful to you and your students.
- Step 1: Our Context**: Our Context: How does this topic relate to our lives or to a context that is important to us? Why might it be important for us to engage with this topic? Video: 04:35
- Step 2: Becoming Informed**: Becoming Informed: What are the defining features of this topic? Why is it important or relevant? Who are the parties involved/affected? How can our understanding be informed by relevant arguments, thinkers, and perspectives? Video: 05:42, Dr Conor Heale
- Step 3: Analysing Sources**: Judging the Credibility of Sources of Information, Deciding on your research approach. Video: 04:41, Dr Jerome Devitt
- Step 4: Comparing Contexts**: Comparing Contexts: What social and political context is this topic immediately relevant to, and how might it impact other contexts (local, national, European, global)? How might it intersect with other areas of learning? Small Research Project Poster
- Step 5: Reflective Conclusions and Informed Action**: Reflective Conclusions and Informed Action: What conclusions can be drawn from the evidence? How is this topic informed by arguments or ideological values? What are the consequences for parties involved? How can we stay informed? What actions could effect meaningful change? Video: 04:30, Dr Jerome Devitt

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAÍ

ÁR GCOMHTHÉACS
Cad é an bhaint atá ag an topaic seo le ar saol nó le comhthéacs atá tábhachtach dúinn? Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach dúinn dul i ngleic leis an topaic sin?

AG TEACHT AR EOLAS
Cad iad saintréithe na topaic seo? Cén fáth a bhfuil si tábhachtach nó ábhartha? Cé hiad na páirtithe atá i gceist / a n-imrítear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hargóintí, smointeoirí agus dearchtaí ábhartha eolas a dhéanamh dár dtuiscint?

ANAILÍS AR FHOINÍ
Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoiric agus ar eolas iontaoifa? Cad iad na foinsí ar féidir leo eolas a dhéanamh dár dtuiscint agus cad é mar is féidir linn a gcreidiúnacht a chinntiú?

COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID
Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitiúchá a bhfuil baint ábhartha ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomhthéacsanna eile (go háirithe, go náisiúnta, san Eoraip, go domhanda) Cad é mar is féidir léi trasnú le hacair eile foghlama?

TUAIRIMÍ ÁTHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH
Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíochta eolas don topaic seo? Cad iad na hiarmhairtí do na páirtithe lena mbaineann? Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

“féadann foghlaimeoirí tosú a phlé le topaic trína fhiosrú conas a bhaineann sé lena saol féin nó le comhthéacs a bhfuil ciall acu dó ”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochaí Sonraíocht Churaclaim*, p. 12

7.6 domhandú agus cumhacht pholaitiúil

scrúdú criticiúil a dhéanamh ar ról na gcomhlachtaí idir-rialtais/ fornáisiúnta (lena n-áirítear, mar is cuí, an Ciste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta, an Eagraíocht Dhomhanda Trádála, an Banc Domhanda agus Clár Forbartha na Náisiún Aontaithe) i bpróiseas na cinnteoireachta i dtaca le polasaí a théann i gcion ar dhaoine óga

meastóireacht a dhéanamh ar an argóint go bhfuil an chumhacht ag bogadh ó rialtais náisiúnta go comhlachtaí fornáisiúnta

Ireland business blog with Lisa O'Carroll

🕒 This article is more than 15 years old

Ireland bailout: what it's like to live with the IMF

As a team from the IMF heads to Dublin to discuss a bailout for Ireland, the former Argentinian economics minister describes what life was like during its economic crisis

Lisa O'Carroll

Wed 17 Nov 2010 13.04 CET

The New York Times

GIVE THE TIMES

Housing Crisis Grips Ireland a Decade After Property Bubble Burst

📄 Share full article   🔄   📖   💬 225

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAI

ÁR GCOMHTHÉACS
Cad é an bhaint atá ag an topaic seo lenár saol nó le comhthéacs atá tábhachtach do ár saol? Cé mhéad a bhfuil sé tábhachtach dúinn dúil i ngleic le ádh na topaic sin?

AG TEACHT AR EOLAS
Cad iad saintréithe na topaic seo? Céin fáth a bhfuil sí tábhachtach nó ábhartha? Cé hiaid na páirtithe atá i gceist, a n-irritear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hargóint, smaointe, agus dearcchall ábhartha eolas a dhéanamh?

ANAILÍS AR FHOINSÍ
Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoric agus ar eolas iontaoifa? Cad iad na foinsí ar féidir leo eolas a dhéanamh dár dtuiscint agus cad é mar is féidir linn a gcreidínocht a chinnti?

COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID
Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitiúchá a bhfuil baint dhíreach ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomhthéacsanna eile (go háirithe, go náisiúnta, san Eoraip, go domhanda) Cad é mar is féidir léi trasnú le hacair eile foghlama?

TUAIRIMÍ ATHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH
Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíoch eolas don topaic seo? Cad iad na hiarmhairtí do na páirtithe lena mbaineann? Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

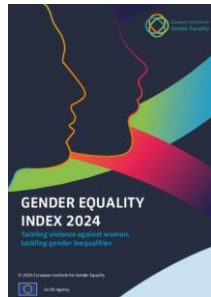
“...then they explore the topic in more detail through applying a range of different arguments or through examining relevant data...”

NCCA, *Politics and Society Guidelines for the Citizenship Project and Report*, 2018, p. 4

Ag Teacht ar Eolas

Oide

Oide Office of the School Inspector Seirbhís na n-Inspeictóirí Scoile

Taighde Sóisialta Priomhúil sa 'Polaitíocht agus an tSochaí'

Taighde cainníochtúil: a fhaigheann beagán eolais óna lán topaicí. Taighde uimheartha agus taighde staitistiúil atá ann ar an bhformhór. Is é "Cé mhéad?" an cheist is mó baint leis (suirbhéanna, pobalbhreitheanna).

Taighde cáilíochtúil: a fhaigheann a lán eolais ó stór ábhar atá níos lú. Taighde a bhunaítear ar théamaí agus taithí atá ann ar an bhformhór. Is é "Cén fáth nó Conas?" na ceisteanna is mó baint leis (agallaimh, grúpa fócais, etc.)

Ceist cheannoscailte: nach féidir a fhreagairt le freagra ar nós 'is ea' nó 'ní hea', e.g. "Cad is dóigh leat faoi ...?"

Ceist cheannliata (ceist aonaid): is féidir a fhreagairt le freagra ar nós 'is ea' nó 'ní hea' nó liosta roghanna, e.g. "Cé acu rogha is fearr a chuireann síos ar do chuid oibre?"

---

1. Suirbhéanna / Tráthanna na gCeist (Cainníochtúla)

Sainmhíniú: Foireann ceisteanna struchtúrtha a úsáidtear chun tuairimí nó fíricí a bhallú ó ghrúpa daoine. Tá siad go maith chun sonraí a bhallú óna lán daoine go tapa, ach d'fhéadfadh sé a bheith amhlaidh nach bhfuil mórán mionsonraí iontu.

Céimeanna atá le húsáid:

- Dear do cheisteanna – Úsáid meascán de cheisteanna ceannoscailte agus ceanniata a bhaineann le do shaincheist, agus eagraigh iad ar bhealach loighciúil, agus ná cuir ceisteanna ach iad siúd a bhaineann le do shaincheist taighde fhoriomlán. Cuir in iúl go soiléir caighdeán ar an eitic agus taifead sonraí ar mhaithe le rannpháirtithe. Déan cinnte go dtairfeadtar eolas déimeagrafach, más gá.
- Roghnaigh do spriocghrúpa – Beartaigh ar cé a lionfaidh é (e.g., scoláirí, tuismitheoirí, an pobal).
- Déan é a bhallú agus a ainliú – Dáil an suirbhé, bailigh freagraí, déan achoimre ar na torthaí, agus bain tábair astu

---

2. Agallaimh (Cáilíochtúil)

Sainmhíniú: Comhráite aghaidh ar aghaidh is ea iad siúd de ghnáth a úsáidtear chun tuairimí pearsanta nó taithí le mion-eolas a fháil. Eolas saibhir is mó sonraí iontu ná a fhaightear ó shuirbhé, ach teastalonn am agus pianáil. Is dtól suntais é go dtugann na ceisteanna ceannoscailte iontu deis do rannpháirtithe an comhrá a threorú.

Céimeanna atá le húsáid:

Oide Office of the School Inspector Seirbhís na n-Inspeictóirí Scoile

Banc Sonraí In-Eagarthóireachta – an Pholaitíocht agus tSochaí

Rangú bliantúil is déanaí, Éire

Human Development Index	World Press Freedom Report	Democracy Index	Freedom House	World Happiness Report
•	•	•	•	•

Sonraí/staitisticí mar fhianaise ar éilimh sa Pholaitíocht agus sa tSochaí

Aicme Shóisialta	Inscne	Meáin	Ceartha Daonna	Domhandú, Féiniúlacht	Forbairt inbhuanaithe
•	•	•	•	•	•

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAÍ

ÁR GCOMHTHÉACS
Cad é an bhaire atá ag an topaic seo lenár saol nó le comthéacs atá tábhachtach dúinn? Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach dúinn dul i ngleic leis an topaic sin?

AG TEACHT AR EOLAS
Cad iad saintréithe na topaice seo? Cén fáth a bhfuil sí tábhachtach nó ábhartha? Cé hiaid na páirtithe atá i gceist / a n-irritear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hargóintí, smointeoirí agus dearcataí ábhartha eolas a dhéanamh dar dtuisceant.

ANAILÍS AR FHOINSÍ
Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoric agus ar eolas iontaoif? Cad iad na foinsí ar féidir leat eolas a dhéanamh dar dtuisceant agus cad é mar is féidir linn a gearrú nó a chionntú?

COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID
Cad é an comthéacs sóisialta agus/nó polaitiúchá a bhfuil baint dhíreach ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomthéacsanna eile (go háitiúil, go náisiúnta, san Eoraip, go domhanda) Cad é mar is féidir léi trasnú le hachair eile foghlama?

TUAIRIMÍ ATHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH
Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíoch eolas don topaic seo? Cad iad na hiarbhairtí do na páirtithe lena mbaineann? Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

 Oide

“...agus sin á dhéanamh acu forbraíonn siad a gcuid scileanna caibidle agus cíortha agus anailís eolais...”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochaí Sonraíocht Churaclaim*, p. 12

Cad é mar a thacaíonn tú le scoláirí chun anailís a dhéanamh ar fhoinsí eolais?

Is Anailísí Sinsearach í Aoife Gallagher leis an Institute for Strategic Dialogue, áit a ndéanann sí taighde ar éiceachórais maidir le mífhaisnéis, antoisceachas agus teoiricí chomhcheilge. Pléadh a cuid oibre ag an Irish Times, RTÉ, BBC, The Guardian agus the Washington Post. Is údar í den leabhar Web of Lies: The Lure and Danger of Conspiracy Theories.

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAI

ÁR GCOMHTHÉACS
Cad é an bhaint atá ag an topaic seo lenár saol nó le comhthéacs atá tábhachtach dúinn? Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach dúinn dúl i ngleic leis an topaic sin?

AG TEACHT AR EOLAS
Cad iad saintréithe na topaice seo? Cén fáth a bhfuil sí tábhachtach nó ábhartha? Cé hiaid na páirtithe atá i gceist / a n-imrítear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hargóintí, smaointeoirí agus gearchath ábhartha eolas a dhéanamh dár dtuiscint?

ANAILÍS AR FHOINSÍ
Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoric agus ar eolas iontaofa? Cad iad na foinsí ar féidir leo eolas a dhéanamh dár dtuiscint agus cad é mar a dhéanann siad a gcreidionacht a chinneadh?

COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID
Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitíochta a bhfuil baint dhíreach ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt chomhthéacsanna eile (go háiritiúil, go náisiúnta, san Eoraip, go domhanach)? Cad é mar is féidir léi trasnú le hachtar eile foghlama?

TUAIRIMÍ ATHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH
Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíochta eolas don topaic seo? Cad iad na hiarmhairtí do na páirtithe lena mbaianann? Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

“...féadann siad a gcomhthéacs féin a chur i gcomparáid le comhthéacs eile ag leibhéal náisiúnta, Eorpach nó domhanda ...”

NCCA, *An Pholaitíocht agus an tSochái Sonraíocht Churaclaim*, p. 12

Comhthéacsanna a Chur i gComparáid

Step 1

COMPARE COUNTRIES

Compare countries and territories to learn about the people, governments, and terrain of our world.

Step 2

School

Step 3

Explore Compare Countries

Tuairimí Athmhachnamhacha agus Gníomh Feasach

Oide

FIOSRÚ I BPOLAITÍOCHT AGUS SOCHAÍ

ÁR GCOMHTHÉACS
Cad é an bhaint atá ag an topaic seo lenár saol nó le comhthéacs atá tábhachtach dúinn? Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach dúinn dul i ngleic leis an topaic sin?

AG TEACHT AR EOLAS
Cad iad saintréithe na topaice seo? Cén fáth a bhfuil sí tábhachtach nó ábhartha? Cé hiaid na páirtithe atá i gceist / a n-imirtear tionchar orthu? Cad é mar is féidir hargóintí, smaointeoirí agus dearcchál ábhartha eolas a dhéanamh dar dtuisint?

ANAILÍS AR FHOINSI
Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoiric agus ar eolas iontaoifa? Cad iad na foinsí ar féidir leo eolas a dhéanamh dar dtuisint agus cad é mar is féidir linn a gcreidiúnacht a chinntiú?

COMHTHÉACSANNA A CHUR I GCOMPARÁID
Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitiúchá a bhfuil baint dhireach ag an tsaincheist seo leis? Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomhthéacsanna eile (an bhfuil go ndáilúnta, san Eoraip, go domhanda)? Cad é mar is féidir léi trasnú le hacaireas / foghlaim?

TUAIRIMÍ ATHMHACHNAMHACHA AGUS GNÍOMH FEASACH
Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh ón bhfianaise? Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíoch eolas dar topaic seo? Cad iad na hargóintí do na páirtithe leas a dhéanann? Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas? Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

 Oide Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

“...they ask what is the meaning of the learning for my life? They use skills of democratic participation to plan and implement an action, based on their learning and reflection....”

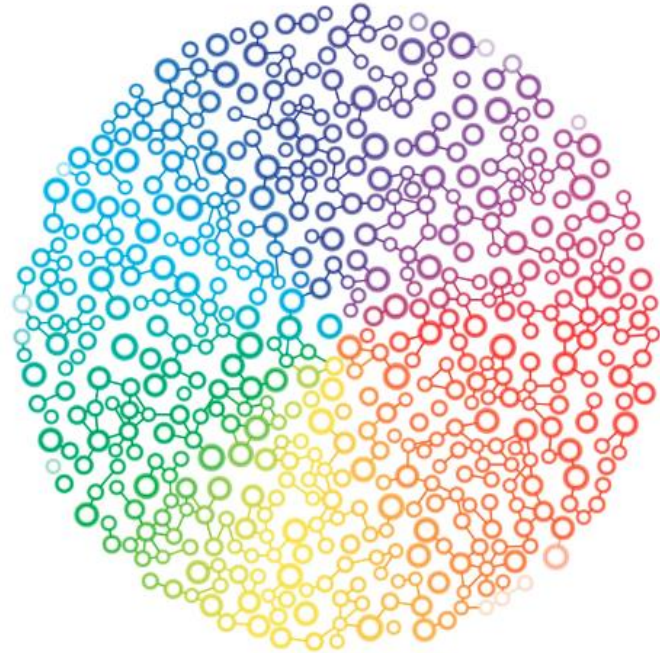
NCCA, *Politics and Society Guidelines for the Citizenship Project and Report*, 2018, p. 4

Tuairimí Athmhachnamhacha agus Gníomh Feasach

Oide

- Cad iad na tuairimí is féidir a fháil ón bhfianaise?
- Cad é mar a dhéanann argóintí nó luachanna idé-eolaíocha eolas don topaic seo? Cad iad na hiarmhairtí do na páirtithe lena mbaineann?
- Cad é mar is féidir linn fanacht ar an eolas?
- Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

 Oide Óráid na hOide Supporting Professional Learning of School Leaders and Teachers

Fiosrú i bPolaitíocht agus Sochail

Ar gComhthéacs

- Cad é an bhaire atá ag an topaic seo lenár saol nó le comhthéacs atá tábhachtach dúinn?
  - Cén fáth a bhfuil sé tábhachtach dúinn dul i ngleic leis an topaic sin?

_____

_____

_____

_____

_____

Ag Teach ar Eolas

- Cad iad saintréithe na topaice seo?
  - Cén fáth a bhfuil sí tábhachtach nó ábhartha?
  - Cé hiad na páirtithe atá i gceist / a n-imrítear tionchar orthu?
- Cad é mar is féidir hargóintí, smaointeoirí agus dearchtal ábhartha eolas a dhéanamh dár dtuiscint?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Anailís ar Fhoinsí

- Cén áit ar féidir teacht ar shonraí ábhartha, ar theoric agus ar eolas iontaofa?
- Cad iad na foinsí ar féidir leo eolas a dhéanamh dár dtuiscint agus cad é mar is féidir linn a gcreidiúnacht a chinntiú?

_____

_____

_____

_____

_____

Comhthéacsanna a Chur i gComparáid

- Cad é an comhthéacs sóisialta agus/nó polaitíochta a bhfuil baint dhíreach ag an tsaincheist seo leis?
- Cad é mar is féidir léi tionchar a imirt ar chomhthéacsanna eile (go háirithe, go náisiúnta, san Eoraip, go domhanda)
  - Cad é mar is féidir léi trasnú le hachair eile foghlama?

_____

_____

_____

_____

_____

Tuairimí Áthmhachnamhacha agus Gníomh Faoisach

- Cad iad na tuairimí is féidir a ghlacadh on bhfianaise?
- Cad iad na gníomhartha ar féidir leo tionchar a imirt ar athrú suntasach?

_____

_____

_____

_____

_____

Na Buntáistí a bhaineann le Cur Chuige Fiosraithe

Oide

- “Tá na scoláirí in ann foghlaim go neamhspleách agus go comhoibríoch ar bhealach anchruthaitheach, táirgiúil a bhfuil cuspóir leis”
- “Tá mothúchán úinéireachta ag na scoláirí ar agcuid foghlama, bíonn siad bródúil aisti, agus glacann siad freagracht as í a fheabhsú”
- “Léiríonn na scoláirí leibhéal an-ard suime agus rannpháirtíochta san fhoghlaim”

Ag Breathnú ar an Scoil Againne 2022 (Uasdátaithe 2024), Réimse 2:
Eispéiris na bhfoghlaimeoirí, Pgs.28-29

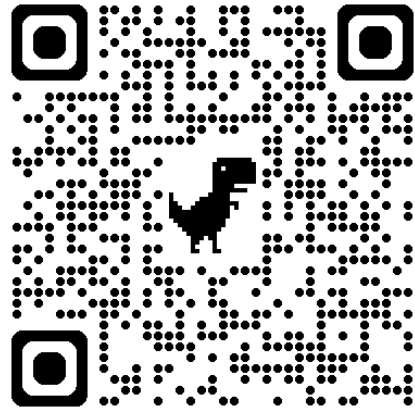

Padlet

Oide • 16m

Session 2: Approaching Enquiry

1. Tóg 10 nóiméad chun amharc ar na hacmhainní agus na cuir chuige do na céimeanna fiosraithe mar atá ar an Padlet seo
2. Smaoinigh ar cé acu de na hacmhainní seo a d'fhéadfadh a bheith úsáideach duit agus do do scoláirí
3. I do sheomra ar leithligh, déan plé ar:
  1. Cad é a sheas amach duit?
  2. Cad é mar is féidir leat é sin a úsáid i do sheomra ranga féin?
4. Ceap duine amháin chun nótaí a ghlacadh agus duine amháin eile chun aiseolas a thabhairt

- Cad é a d'fhoghlaim mé ó chomhghleacaí is féidir liom a úsáid i mo sheomra ranga féin?
- Cad é mar is féidir leis sin a bheith le leas mo scoláirí?

Ár bhfócas: Seisiún 2

Oide

Fiosrú sa Seomra Ranga
Polaitíochta agus Sochaí

Comhoibriú agus Comhrá

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Lón 13:00-14:00

Oide

Oide

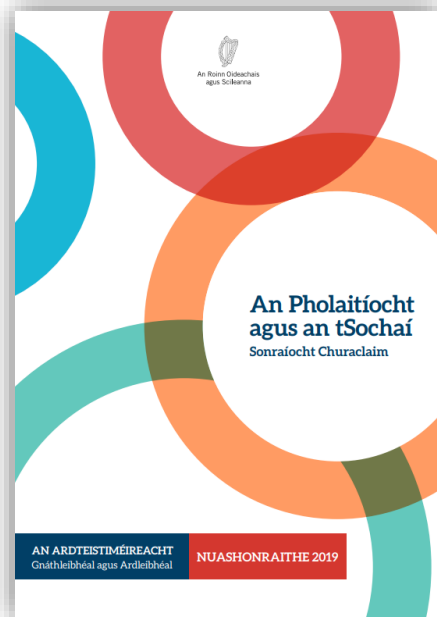
Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Oide

Seisiún 3: An Pholaitíocht agus an tSochaí agus Ráiteas Chláir na hIdirbhliana

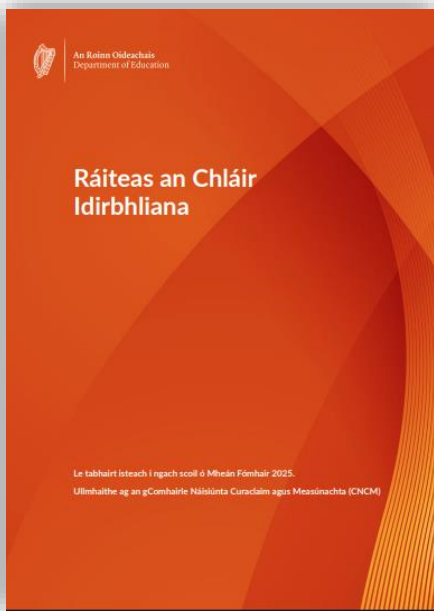

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

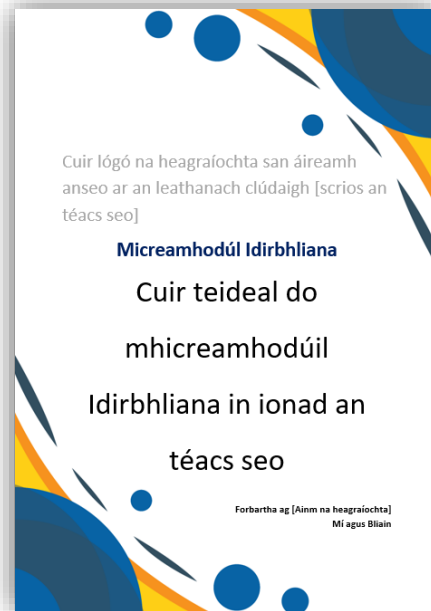
Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Ar bhfócas: Seisiún 3

Ráiteas an Chláir Idirbhliana
agus an Pholaitíocht agus
an tSochaí

Ag Smaoineamh ar
Dheiseanna Modúil

An Pholaitíocht agus an tSochaí san Idirbhliain

Oide

TY Politics and Society was a great experience as I have an interest in

Scoláirí Polaitíochta agus Sochaí
St Augustine's College, Dún Garbhán, Co. Phort Láirge

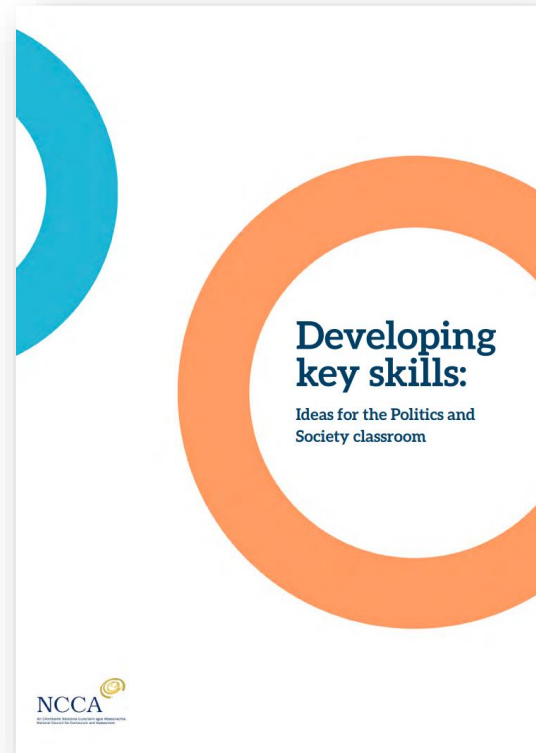
Cad é eispéireas do scoláirí ar Pholaitíocht agus Sochaí na hIdirbhliana?

An Pholaitíocht agus an tSochaí san Idirbhliain

Oide

Cad é mar a chuireann tú an cineál foghlama agus na scileanna chun cinn atá de dhíth don Pholaitíocht agus Sochaí san Idirbhliain?

Plé

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

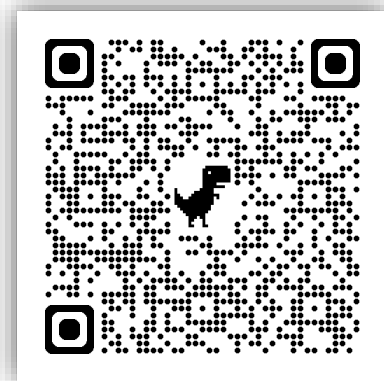
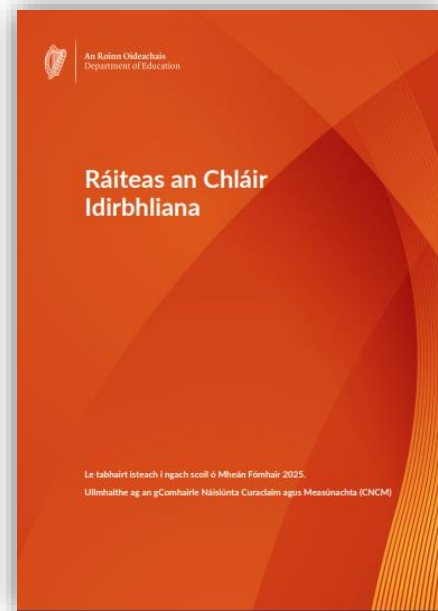
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

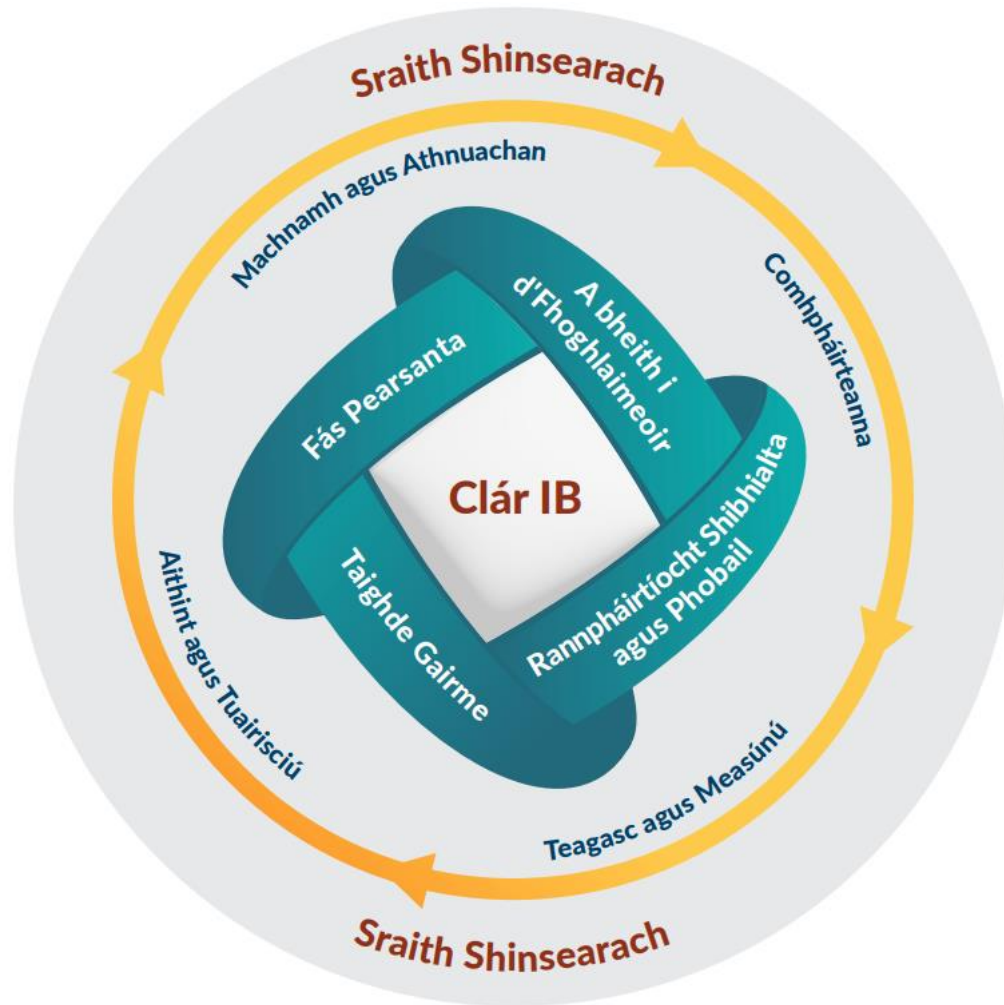

Ráilteas an Chláir Idirbhliana

“Soláthraíonn an IB am, spás agus neamhspleáchas chun eispéiris thaitneamhacha bhríocha a chruthú lena dtacaítear leis an scoláire sa tsraith shinsearach. Is féidir léi a bheith ina nasc chun réimse níos leithne deiseanna agus conairí a chur ar fáil. Cuireann an clár ar chumas na ndaoine óga acmhainneacht bhreisithe a fhorbairt chun freagairt don éiginnteacht, chun an chastacht a láimhseáil, chun suimeanna pearsanta a chothú agus chun athrú dearfach eiticiúil a spreagadh sa tsochaí.”

NCCA, *Ráilteas an Chláir Idirbhliana* p. 7

Gné Scoláire

Cur síos

Fás Pearsanta

Tagann an scoláire in aibíocht ar bhonn sóisialta agus mothúchánach i gcaitheamh na bliana, ag forbairt i réimsí lena n-áirítear sláinte agus folláine, neamhspleáchas, féiniúlacht, comhbhá agus ceannasaíocht.

A bheith i d'Fhoghlaim

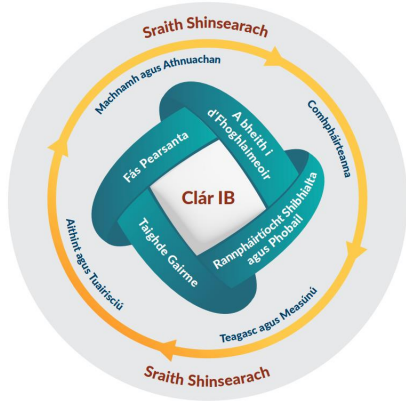
Agus é ag tógáil ar na heispéiris a bhí aige go dtí seo, tosaíonn an scoláire ar a forbairt mar scoláire de chuid na sraithe sinsearaí, ag glacadh leis na deiseanna agus na straitéisí foghlama is fearr a oibríonn don scoláire anois, agus amach anseo.

Rannpháirtíocht Shibhialta agus Phobail

Déanann an scoláire difríocht dhearfach ina scoil, ina phobal agus sa tsochaí. Foghlaimíonn sé an dóigh le bheith ag gníomhú de réir a chuid freagrachtaí agus a chearta mar shaoránach áitiúil, náisiúnta agus domhanda a fheidhmiú ar bhealaí eiticíúla inbhuanaithe.

Taighde Gairme

Déanann an scoláire taighde ar chonairí todhchaí ar bhealach treoraithe comhordaithe, ag fáil taithí phearsanta ar láthair oibre agus ag forbairt inniúlachtaí a bhaineann leis an ngairm.

Rudaí le Smaoineamh Orthu maidir le Pleanáil

Oide

éifeachtach
bunaithe toradh
ceacht gceist daonlathas
critéir cáilíochtúil
ceistiú tráth
ratha néal na aistí taighde
eoraip ar focal torthaí
shonraí foghlama
cainníochtúil

- Teideal / téama
- Torthaí foghlama ábhartha
- Príomhinniúlachtaí ábhartha
- Eispéiris foghlama na scoláirí
- Modhanna measúnaithe
- Athmhachnamh na múinteoirí

Micreamhodúl na hIdirbhliana

- Teideal
- Gnéithe na Scoláirí
- Réasúnaíocht
- Aidhm
- Leithdháileadh ama
- Torthaí foghlama
- Teagasc d'fhoghlaim na scoláirí
- Gníomhaíochtaí molta
- Measúnú
- Tuairisciú
- Ag meas
- Acmhainní

Micreamhodúl Idirbhliana: Litearthacht sa nuacht agus san fhaisnéis a fhorbairt

Déanfaidh an micreamhodúl seo an méid seo a leanas:

- cabhrú leis na scoláirí a bheith níos liteartha ó thaobh faisnéise agus nuachta de trí litearthacht chriticiúil an scoláire a fhorbairt agus é ag plé le hinneachar meáin, agus chuirfí ar chumas na scoláirí faisnéis, scileanna agus meonta a fhorbairt, rud a fhágann go mbeidh siad in ann dul i ngleic le hinneachar ar bhonn bríoch, beag beann ar an bhfoinse as a bhfaigheann sé nuacht agus faisnéis

NCCA, *Litearthacht sa nuacht agus san fhaisnéis a fhorbairt*, p. 5

Micreamhodúl na hIdirbhliana: Bainistíocht Tionscadail

Oide

Déanfaidh an micreamhodúl seo an méid seo a leanas:

- forbrófar tuiscint an scoláire ar na céimeanna a bhaineann le próiseas bainistíochta tionscadail
- cuirfear ar chumas an scoláire na céimeanna sin a chur i bhfeidhm ar thionscadal faoina bhfuil sé ag tabhairt faoi láthair
- cuirfear ar chumas an scoláire tuiscint agus taithí a fháil ar na ról éagsúla a bhaineann le bainistíocht tionscadail

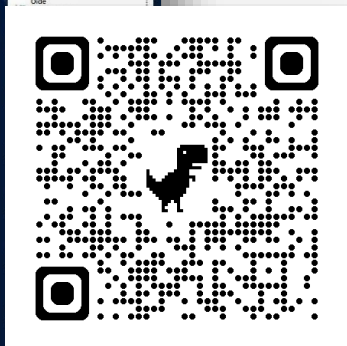
NCCA, *Micreamhodúl na hIdirbhliana Bainistíocht Tionscadail*, p. 5

Micreamhodúl a chur le chéile

The screenshot displays a digital workspace with the following sections:

- Navigation Links:** Session 2: Adaptive Planning (15 days ago), Session 2: Approaching Enquiry (15 days ago).
- Instructions:** Step 1: Working in your groups you will now co-create the key elements of a Transition Year Micro-module that supports the skills and learning of Politics and Society. Step 2: As a group discuss and develop the key elements of your Micro-module and fill in the section assigned to your Breakout Room. Step 3: Assign one person to speak to the Micro-module on behalf of the group.
- Transition Year Key Documents:** TY Programme Statement (PDF), Student Dimensions poster (PDF), Oide supports for TY.
- TY Micro-modules:** Micro-modules (Developing your own. Accessing others.), Transition Year micro-module: Developing news and information literacy (NCCA), Transition Year micro-module: Project Management (NCCA).
- Breakout Room 1 (Green):** Title, Student Dimensions, Key Learning, Time allocation, Success Criteria, Suggested Activities, Methods of Assessment, Reflection practices, Resources.
- Breakout Room 2 (Yellow):** Title, Student Dimensions, Key Learning, Time allocation, Success Criteria, Suggested Activities, Methods of Assessment, Reflection practices, Resources.
- Breakout Room 3 (Blue):** Title, Student Dimensions, Key Learning, Time allocation, Success Criteria, Suggested Activities, Methods of Assessment, Reflection practices, Resources.
- Breakout Room 4 (Pink):** Title, Student Dimensions, Key Learning, Time allocation, Success Criteria, Suggested Activities, Methods of Assessment, Reflection practices, Resources.
- Breakout Room 5 (White):** Title, QR code, Reflection practices, Resources.

- Cad é a d'fhoghlaim mé ó chomhghleacaí is féidir liom a úsáid i mo sheomra ranga féin?
- Cad é mar is féidir leis sin a bheith le leas mo scoláirí?

Ar bhfócas: Seisiún 3

Ráiteas an Chláir Idirbhliana agus an Pholaitíocht agus an tSochaí

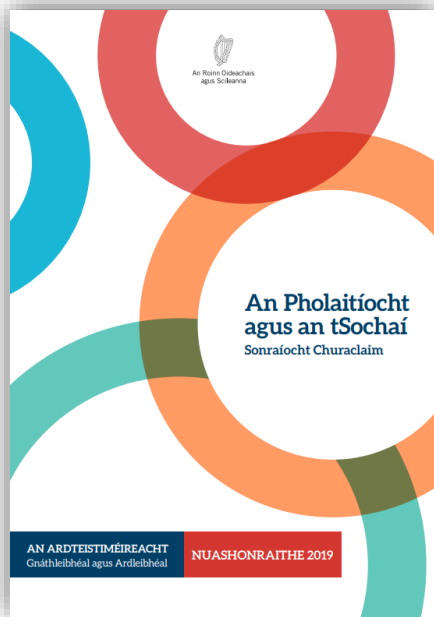
Ag Smaoineamh ar Dheiseanna Modúil

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí | Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

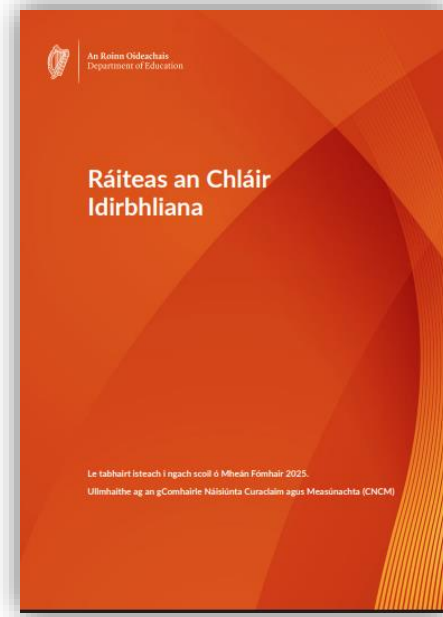
Athchuart ar ár bhFócas

Seisiún 1: Na Cúinsí a Chothú don Smaointeoireacht Chriticiúil

Seisiún 2: Ag Tabhairt Faoi Fhiosrú

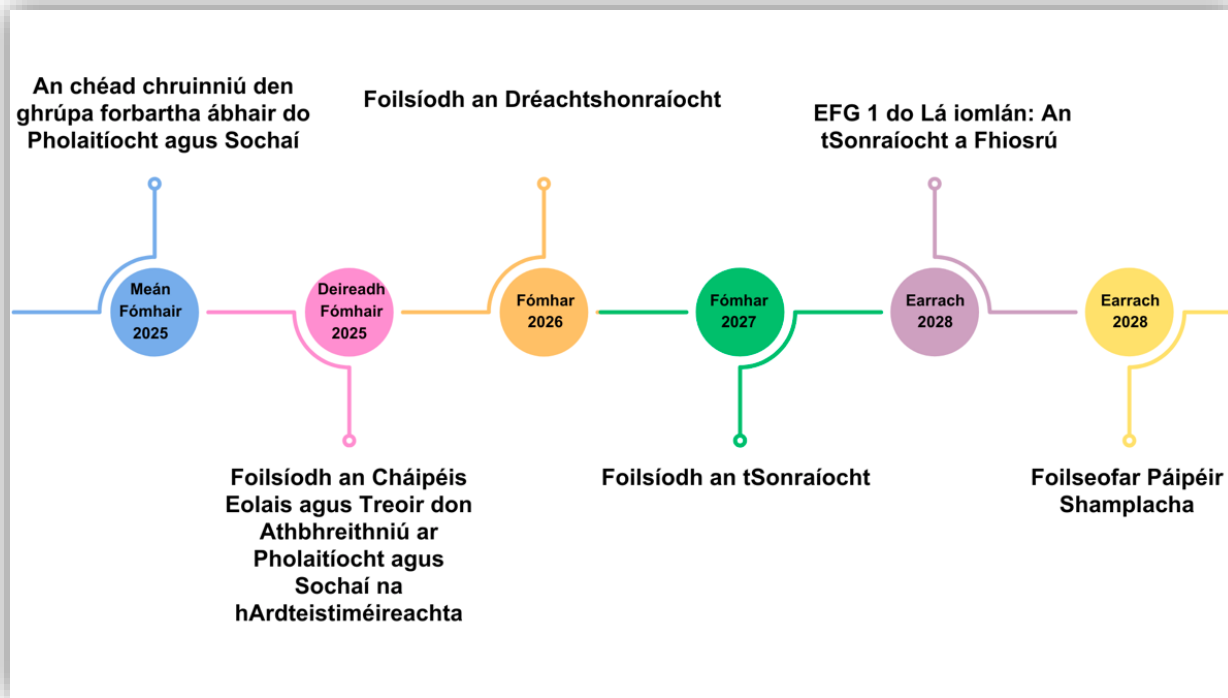

Seisiún 3: An Pholaitíocht agus an tSochaí agus Ráiteas Chláir na hIdirbhliana

Nuashonrú maidir le hAthfhorbairt na Sraithe Sinsearaí

Oide

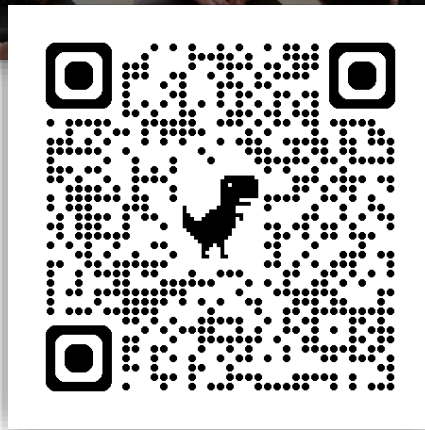
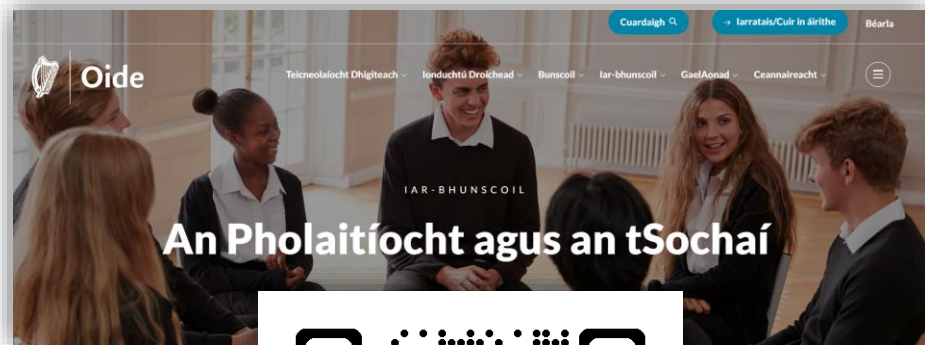
**Meán Fómhair 2028:
Beidh an tSonraíocht
úr do Pholaitíocht
agus Sochaí á teagasc
i scoileanna**

Tacaíochtaí Reatha

Oide

- Comhair
- EFGanna ar líne
- Cuairteanna Tacaíochta Scoile
- Scoilnet
- Mí Aibreáin: Lá Foghlama Gairmiúla i dTeach Laighean

MÍLE
BUÍOCHAS